

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:
C.N.C.D.@C.N.C.D..org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 106
din 09.06.2010**

Dosar nr.: 481/2009

Petiția nr.: 10456 din 30.11.2009

Petent: Centrul pentru Educație și Dezvoltare Socială

Reclamat: S.C. Rosegur S.A., S.C. C&A Moda Retail S.R.L.

Obiect: verificare și control pe baza apartenenței etnice la magazin

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. Centrul pentru Educație și Dezvoltare Socială, cu sediul în str. Șura Mare, nr.1, bl.1, sc.1, ap.6, sector 4, București

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. S.C. Rosegur S.A., cu sediul în bd. Ghica Tei, nr. 64-70, sector 2, București

I.2.2. S.C. C&A Moda Retail S.R.L., cu sediul în Bd. Iuliu Maniu, nr. 546-560, sector 6, București

II. Obiectul sesizării

2.1. Sesizarea petentei, astfel cum este formulată, vizează acte de verificare și control în incinta magazinului pe baza apartenenței etnice.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 10456 din 30.11.2009 petenta arată că părțile reclamate promovează un comportament ce aduce atingere demnității umane și creează o atmosferă umilitoare îndreptată împotriva persoanelor de

etnie romă. Astfel, se arata că în data de 15.11.2009, în jurul orelor 20.00 cinci persoane de etnie romă (T C , F D , M D , C B și N D) au vizitat mai multe standuri cu articole în cadrul magazinului C&A unde au și probat diverse articole fără a folosi cabina de probă. După un timp, T C urmată de F D au părăsit magazinul, fără a cumpăra nimic. După ce a trecut de sistemul de securitate, F D a fost oprit, de un agent de securitate, fără ca sistemul să declanșeze alarma. I s-a solicitat să arate ce a cumpărat și să se lase percheziționat. După ce s-au solicitat prin stația emisie-recepție întăriri, au sosit la fața locului 8-10 agenți de pază care au solicitat percheziționarea doar a doamenii T C , care purta pe umăr o geantă.

IV. Procedura de citare

4.1. Prin rezoluția nr. 21 din 09.12.2009, s-a dispus efectuarea de investigații de către C.N.C.D. la sediul părților reclamate. În data de 14.12.2009 și în data de 15.12.2009, echipa de investigații s-a deplasat la sediul magazinului C&A Afi Cotroceni Plaza, iar în data de 06.01.2010 la sediul Rosegur S.R.L. Astfel, s-a desfășurat investigația în speță, iar raportul de investigație a fost depus la dosar. De asemenea, prin adresele nr. 10818 din 10.12.2009 și nr. 10819 din 10.12.2009, s-a solicitat punctul de vedere al reclamatelor, precum și înregistrarea din data la care a avut loc incidentul.

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresele înregistrate cu nr. 560/20.01.2010 a fost citată petenta, prin reprezentant. Prin adresa nr. 559/20.01.2010 a fost citată S.C. Rosegur S.R.L., prin reprezentant, iar prin adresa nr. 558/20.01.2010 a fost citată S.C. C&A Moda Retail S.R.L. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 02.03.2010. La termen s-au prezentat petenta și S.C. Rosegur S.R.L., care și-au susținut plângerea, respectiv punctul de vedere depus la dosar. S.C. &A Moda Retail S.R.L. a transmis punctual de vedere prin adresa nr. 230 din 11.01.2010.

4.4. Consiliul a acordat termen pentru depunere concluzii scrise la 16.03.2010. Prin adresa nr. 2167 din 17.03.2010, S.C. Rosegur S.R.L. a transmis concluzii. Petenta și reclamata, S.C. C&A Moda Retail S.R.L. nu au transmis concluzii.

4.5. În perioada 28 noiembrie 2009 – 22 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. Urmare încetării succesive a

mandatelor a 6 membrii în Colegiul CNCD, s-a declanșat procedura de numire de către Parlamentul României, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 27/20.04.2010 publicată în Monitorul Oficial nr. 265 din 22.04.2010 au fost numiți noii membri ai Colegiului CNCD. Dosarul nr.391/2009 conexat cu Dosarul nr. 365/2009 a fost soluționat în data de 09.06.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Petenta arată că în data de 15.11.2009, în jurul orelor 20.00 cinci persoane de etnie romă (T C , F D , M D , C B și N D) se aflau în centrul comercial Cotroceni Park cu scopul de a achiziționa diverse produse vestimentare pentru bărbați, în cadrul magazinului C&A, unde au și probat diverse articole fără a folosi cabina de probă. După un timp, T C urmată de F D au părăsit magazinul, fără a cumpăra nimic. După ce a trecut de sistemul de securitate, F D a fost oprit, de un agent de securitate, fără ca sistemul să declanșeze alarma. I s-a solicitat să arate ce a cumpărat și să se lase percheziționat. Acesta i-a răspuns că nu a cumpărat nimic și nu înțelege care este motivul pentru care trebuie să fie percheziționat. Auzind discuția dintre agent și F D , doamna T C a intervenit și i-a spus agentului că niciunul dintre ei nu a cumpărat nimic. Între timp au apărut și celelalte trei persoane care i-a spus același lucru agentului și i-au solicitat să vină șeful de tură pentru a soluționa așa-zisul incident.

În scut timp, după ce s-au solicitat prin stația emisie-recepție întăriri, au sosit la fața locului 8-10 agenți de pază care au solicitat percheziționarea doar a doamenii T C , care purta pe umăr o geantă. Aceasta a fost de acord, însă văzând că agenții nu solicitată prezența unei femei pentru realizarea percheziției, iar diverse persoane care treceau prin magazin se opreau și asistau la incident, T C a răsturnat conținutul genții pe care o avea asupra ei, pentru a demonstra agenților că nu are asupra ei produse din acel magazin.

De asemenea, petenta susține că acest incident a fost filmat de către camerele video de supraveghere aflate în incinta magazinului.

5.1.2. Având în vedere cele de mai sus, petenta consideră că prin comportamentul discriminatoriu al agenților de pază al firmei Rosegur s-a adus atingere demnității persoanelor aparținând minorității romilor, respectiv celor 5 tineri de etnie romă.

5.1.3. În drept, petenta invocă prevederile art. 2 alin. 4 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Susținerile S.C. Rosegur S.A.

5.2.1. Reclamata arată că în seara zilei de 15.11.2009 la magazinul C&A, cu care are încheiat un contract privind prestarea de servicii de pază monitorare și intervenție, operatorul de dispecerat a observat intrând un grup de persoane care, în timpul vizitării magazinului a avut (conform tipologiei prezentate la instruire) un comportament suspect. Acest comportament a constat în faptul că, deși s-au răspândit imediat ce au intrat în magazine, în timp ce se uitau la diverse produse vestimentare, în câteva rânduri respectivele persoane s-au adunat cel puțin câte două în apropierea camerelor video, întâmplarea făcând ca ele să fie astfel așeuate încât s-a ecranat posibilitatea de vizualizare prin intermediul acestora, și în același timp fiind răspândite în întreg magazinul ceea ce îngreuna posibilitatea de supraveghere.

5.2.2. La un moment dat persoanele din grup, din care una avea o geantă a cărei dimensiuni erau proprii transportării unor articole vestimentare, s-au îndreptat spre ieșirea din perimetrul magazinului. Pe baza solicitării dispecerului, agentul de pază a acționat conform procedurilor mergând spre grupul de persoane, întrebându-le politicos dacă au achiziționat produse din magazine, cerându-le să arate bonul fiscal și rugând persoana care purta geanta să o deschidă pentru a verifica astfel dacă în interiorul ei au fost introduse fără drept produse care se vând în magazin. La cererea făcută de către agent toate persoanele au reacționat vehement, protestând pe un ton ridicat și proliferând amenințări la adresa agentului, înconjurându-l, punându-l într-o postură izolată și continuând cu invectivele și amenințările. În acest moment, agentul a solicitat ajutor iar persoanele observând prezența mai multor agenți s-au risipit ușor dar au continuat cu gestică vehementă. Pe acest fond, persoana care purta geanta și-a deschis cu gesturi precipitate geanta și a răsturnat conținutul pe pardoseală, folisind în continuare tonul verbal ridicat.

5.2.3. Reclamata susține că nu este vorba de acțiuni au gesturi ale angajaților societății care să aibe ca scop lezarea pe motiv de etnie a demnității persoanelor de etnie romă. Angajații au acționat potrivit procedurilor de protecție și pază, nu s-a dorit punerea într-o situație umilitoare a persoanelor în cauză.

5.2.4. De asemenea, reclamata arată că este pentru prima dată când societatea se confruntă cu o astfel de situație și își cere scuze față de persoanele implicate în incident.

Sușinerile SC. C&A Moda Retail S.R.L.

5.2.1. C&A Moda Retail S.R.L. susține că a aflat despre acest incident în data de 11.12.2009 prin intermediul CNCD. În petiție nu se face referire la vreun angajat al magazinului, fapt ce reiese și din înregistrarea făcută de persoanele în cauză cu telefonul mobil. De asemenea, din declarațiile angajaților din tura din acea zi reiese clar că aceștia nu au fost martori ai acestui eveniment.

5.2.2. Legat de modul de operare al angajaților de pază, de criteriile conform cărora aceștia își îndeplinesc datoria, magazinul nu poate comunica nimic concret deoarece acest aspect nu este în domeniul de activitate, fapt

pentru care, s-a încheiat un contract de prestări servicii cu o firmă specializată în acest domeniu.

5.2.3. În concluzie, se arată că atât compania cât și angajații magazinului nu au acționat într-un mod discriminatoriu, angajații nu au avut un comportament nepotrivit, fie el activ sau inactiv, și nu a asistat pasiv la un asemenea eveniment.

VI. Motivele de fapt si de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că petenta invocă vătămarea drepturilor a două persoane în legătură cu modalitatea în care agenții de pază ai magazinului au efectuat acte de verificare și control în comparație cu alți clienți. Astfel, se arată că în data de 15.11.2009, în jurul orelor 20.00 cinci persoane de etnie romă (T C , F D , M D , C B și N D) au vizitat mai multe standuri cu articole în cadrul magazinului C&A unde au și probat diverse articole fără a folosi cabina de probă. După un timp, T C urmată de F D au părăsit magazinul, fără a cumpăra nimic. După ce a trecut de sistemul de securitate, F D a fost oprit, de un agent de securitate, fără ca sistemul să declanșeze alarma. I s-a solicitat să arate ce a cumpărat și să se lase percheziționat. După ce s-au solicitat prin stația

emisie-recepție întărită, au sosit la fața locului 8-10 agenți de pază care au solicitat percheziționarea doar a doamnei T C , care purta pe umăr o geantă. Aceasta, a fost de acord să fie percheziționată de un agent femeie. Văzând că nu se întreprind demersuri pentru prezența unei femei (agent), T C a răsturnat întreg conținutul genții pe jos pentru a demonstra că nu are asupra ei produse din magazin.

6.4. Firma de securitate arată că în data de 15.11.2009 operatorul de dispecerat care monitorizează incinta magazinului prin intermediul camerelor video a observat intrând un grup de vizitatori, care a avut, conform tipologiei prezentate la instruire, un comportament suspect. Astfel, chiar dacă s-au răspândit imediat ce au intrat în magazin, în câteva rânduri, respectivele persoane s-au adunat cel puțin câte două în apropierea camerelor video, întâmplarea făcând ca ele să fie astfel așezate încât s-a ecranat posibilitatea de vizualizare prin intermediul acestora, ulterior fiind răspândite în magazin, ceea ce îngreuna posibilitățile de supraveghere. Persoanele au petrecut în interiorul permitetrului magazinului o perioadă destul de mare de timp iar la un moment dat una din persoanele din grup s-au îndreptat spre ieșirea din magazin. Pentru a fi înlăturate suspiciunile, dispecerul a anunțat agentul de pază prin stația de emisie-recepție să efectueze o verificare de rutină a respectivilor vizitatori. Agentul de pază, pe baza procedurilor standard, mergând spre grupul de persoane a întrebat dacă au achiziționat produse din magazin, cerând bonurile de casă și a rugat una din persoane care avea o geantă să o deschidă pentru a verifica dacă în interiorul ei au fost introduse fără drept produse din magazin. Reacționând vehement și protestând pe un ton ridicat, agentul a solicitat prezența șefului de obiectiv. Acesta s-a deplasat împreună cu 4 agenți care nu au acționat în niciun fel. Pe acest fond, persoana care avea geanta, a răsturnat-o pe jos, folosind un ton verbal ridicat, atrăgând atenția persoanelor care treceau prin zonă.

6.5. Colegiul reține că la dosar s-a depus raportul de investigație efectuat de CNCD, 3 declarații de martor din partea petentei (D M , D F , T C), înregistrare audio-video a discuțiilor purtate la ieșirea din magazin dintre grupul de persoane și agenții de securitate, precum și declarație scrisă a șefului de obiectiv (P D Ș), declarația agentului de pază care a efectuat verificarea (F R) și declarația dispecerei (P C) precum și înscrisuri (fișa postului agent de pază, extrase din instructajul de specialitate prelucrat de firmă cu agenții de pază).

6.6. Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la una dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul Director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit mobilul determinant în aplicarea acestui tratament. Colegiul Director reține că art.2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a

criteriilor de discriminare deoarece, criteriile *expresis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Însă, oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

6.7. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza *Bilka Kaufhaus*, parag.31; cauza *C-33/89 Kowalska* [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza *C-184/89 Nimz* [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza *C-109/88 Danfoss* [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza *C-127/92, Enderby* [1993] ECR 673 parag. 16).

6.8. Din acest punct de vedere, sub aspectul prevederilor art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în prezenta speță, Colegiul reține că în opinia petentei faptul că doar celor 2 persoane F D și ulterior T C li s-a cerut să precizeze dacă au cumparat articole din magazin și să fie perchezitonate, în comparație cu alte persoane care ieșeau din magazin, reprezintă o discriminare, prin atingerea deminității persoanelor de etnie romă. Ca atare, această acțiune a agenților de pază constituie, în opinia petentei, o faptă de natură a permite reținerea unei discriminări pe baza criteriului apartenenței etnice. Din declarația dnei. M D rezultă că împreună cu T C , F D , C B și N D s-au deplasat la magazin. Arată că baietii au vizionat și probat lângă standuri mai multe produse bărbătești, fără a cumpăra nimic. La un moment dat T C i-a spus că va părăsi magazinul deoarece s-a plictisit, lucru pe care l-a făcut, iar ei i-a urmat F D . Dna. M D a văzut, la un moment dat,, că fratele său (F D) este oprit de un agent de securitate, motiv pentru care s-a deplasat împreună cu C B la ieșirea unde se afla F D . T C arată că după un timp s-a decis să iasă din magazin iar F D la

urmat la câțiva pași. A trecut de sistemul de securitate iar F D , cu tenul închis la culoare ca și ea, a fost oprit de agentul de pază. A auzit că agentul i-a cerut să arate ce a cumpărat, motiv pentru care s-a întors și ea și a confirmat că nu au cumpărat nimic. În acest timp au venit la ieșire și ceilalți (M D , C B și N D). Aceleași aspecte sunt relatate și de D F . Din declarațiile celor 3 rezultă că ulterior precizării motivelor percheziției, agentul de pază a chemat întăriri, adunându-se mai mult de 10 agenți de pază. La un moment dat agenții au precizat că doamna cu geanta trebuie percheziționată, iar în lipsa unui agent femei și a oricărei preocupări în acest sens, doamna T C a răsturnat întreg conținutul genții pe jos. În acest timp, lumea din jur începuse să facă afirmații rasiste de genul "așa le trebuie la țigani".

6.9. Pe de altă parte, Colegiul reține că dna. P C , dispecerul care monitoriză activitatea din incinta magazinului prin intermediu camerelor de supraveghere, a observat un grup de persoane intrând în magazin. Persoanele respective s-au despărțit imediat ce au intrat, s-au răsfirat prin toata incinta magazinului îngreunându-i astfel vizualizarea prin camera video, au probat mai multe articole, se grupau cel puțin câte două persoane și apoi se desparteau din nou iar spre ieșire s-au regrupat. Considerând că acest comportament este suspect a anunțat agentul de pază de la ieșirea din magazin să efectueze o verificare de rutină deoarece nu a putut viziona toate persoanele, acestea fiind răspândite prin magazin. Dispecera arată că în timpul incidentului nu a văzut alte persoane sau situații care să atragă atenția de natură a necesita verificarea. Agentul de pază F R arată că a primit informația de la dispecerat de a efectua o verificare, motiv pentru care și-a cerut scuze clientului, a precizat că este un control de rutină asupra genții unei doamne. Persoanele care o însoțeau au început să adreseze injurii și amenințări. Considerând că este în pericol, a anunțat șeful de obiectiv. Doamna cu geantă a început să facă scandal, rasturnând-o în incinta magazinului. Șeful de Obiectiv, P D Ș arată că s-a deplasat la fața locului în urma solicitării agentului, împreună cu alți 4 agenți. A rugat doamna să arate conținutul genții însă aceasta a început să țipe, nu a fost de acord să arate conținutul și apoi a răsturnat-o pe jos.

6.10. Din înregistrarea audio-video depusă la dosar reprezentând incidentul de la iesirea din magazin se poate reține prezența celor 5 persoane implicate precum și a agentului de pază. Alăturat acestuia se afla aproximativ 5-6 alți agenți. Înregistrarea redă momentul în care doamna T C reacționează cu un ton ridicat față de solicitările agenților iar o altă persoană din grupul celor 5 cere acestora, în mod imperativ, să efectueze percheziția. Concomitent vociferărilor pe un ton ridicat, doamna T C răstoarnă conținutul genții la ieșirea din magazin. Nu se poate reține că vociferările ar avea conținutul unui limbaj injurios sau insultător cât o reacție virulentă la incidentul creat.

6.11. Colegiul însă este de opinie că prin coroborarea probelor aflate la dosar nu se poate conchide existența unor fapte de natură a prezuma săvârșirea unei discriminări pe baza criteriului de apartenență etnică respectiv culoare. O atare prezumție ar fi trebuit să permită cel puțin a se presupune existența unei

legături de cauzalitate directă sau indirectă între solicitarea cu privire la achiziționarea de bunuri din magazin respectiv indicarea conținutului genții (percheziție) și criteriul invocat (etnie/culoare) Or, din probele aflate la dosar incidente obiectului petiției, nu se poate reține existența unui asemenea raport, în sensul în care, în speță, „culoarea/etnia” a constituit cauza solicitării de indicare a unor eventuale bunuri cumparate ori a conținutului genții persoanei în cauză.

6.12. Din analiza înscrisurilor, a declarațiilor de martori și a raportului de investigație aflate la dosar, Colegiul este de opinie că nu se poate reține că apartenența etnică respectiv culoarea persoanelor în cauză ar fi constituit un obiter dictum decisiv în solicitarea agentului de pază și cererea de indicare a conținutului genții. În speță, agentul de pază nu a acționat din proprie inițiativă la apropierea celor două persoane, motivat de eventuala apartenență etnică a celor două persoane, prezumată prin asocierea cu tenul închis la culoare. Acesta a fost informat din dispecerat cu privire la prezența unor persoane. Dispecerul a evaluat situația acestora de așa natură încât a considerat că modalitatea de deplasare în magazin a grupului de persoane prin alăturare, grupare, regrupare constituie un element suspect corelativ faptului că nu a putut urmări prin camerele de supraveghere toate persoanele, în cursul vizionării sau probării unor articole puse în vânzare. Ca atare, la solicitarea dispecerului de a efectua o verificare de rutină s-a declanșat incidentul în cauză. Este evident că modalitatea în care a fost abordată această situație de către agenții de pază a dus la crearea unor divergențe, astfel încât reacțiile au fost disproporționate prin contribuția tuturor părților implicate. Pe de o parte, s-a creat o situație care a atras atenția altor clienți din magazin prin disturbarea atmosferei existente. Pe de altă parte, agenții de pază au suplimentat imediat numărul personalului în obiectiv, ceea ce a atras imediat atenția atât a celor 5 persoane cât și a publicului. Persoanele implicate au reacționat cu indignare atât în raport de solicitările agentului de pază cât și în raport de numărul suplimentar de agenți. În acest context s-a manifestat și reacția de răsturnare a genții în magazin. Pe de altă parte, reacția unor clienți sau vizitatori prin care se precizează „așa le trebuie la țigani”, nu poate fi reținută în sarcina agenților de pază. Însăși petenții, în declarațiile lor, arată că aceste afirmații provin de la terțe persoane și nu de la agenții firmei. Or, aceste aspecte de fapt ale cauzei indică efectul creat însă nu sunt de natură a evidenția raportul de cauzalitate între actele/faptele imputate și criteriul invocat.

6.13. Astfel cum reiterează și firma de pază, Colegiul este de opinie că existența unor proceduri de protecție și pază este determinată de realizarea unui scop legitim, în speță beneficiul siguranței persoanelor și derulării corecte a procesului de livrare și achiziționare de bunuri și servicii și nu lezarea demnității personale. Însă astfel cum precizează însăși compania Rosegur, în anumite circumstanțe, astfel de proceduri, atunci când sunt puse în practică, pot fi percepute, în anumite circumstanțe, ca un afront adus demnității personale.

6.14. De altfel, Colegiul reține din susținerile părților reclamate, în mod deosebit a Directorului general S.C. Rosegur S.A., J. M. M. de A. „că societatea a luat cunoștință de modul în care poate fi percepută aplicarea unor proceduri de protecție și pază de către persoanele care interacționează cu ele. Între altele, societatea a revizuit modalitatea de instruire a

personalului propriu în privința aplicării procedurilor de pază și protecție în beneficiul clienților retail, în scopul de a reduce cât mai mult motivele pentru care persoanele care interacționează cu aceste proceduri s-ar simți lezate.

6.15. De asemenea, societatea își exprimă regretul că persoanele care au sesizat C.E.D.S. s-au simțit lezate, prezentând scuze acestor persoane pentru că în aplicarea procedurilor de verificare s-au simțit lezate în demnitatea lor.

6.16. Colegiul reiterează că în ceea ce privește dreptul de a nu fi supus discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens a se vedea cauza Cipru v.Turcia, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza Moldovan și alții v. România, decizia nr. 2, 12 iulie 2005).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților: Centrul pentru Educație și Dezvoltare Socială, cu sediul în str. Șura Mare, nr.1, bl.1, sc.1, ap.6, sector 4, București; S.C. Rosegur S.A., cu sediul în bd. Ghica Tei, nr. 64-70, sector 2, București; S.C. C&A Moda Retail S.R.L., cu sediul în Bd. Iuliu Maniu, nr. 546-560, sector 6, București

VII. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare**, republicata și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Alexandru – Membru

VLAȘ Claudia – Membru

Data redactării 30.06.2010

Hotărâre Redactată. G.D., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

